

Agyrémprocesszus

A mikor egy politikus csak százkilencvennyolcadik fertelmes baklövése, alkalmatlanságának enedik bizonyítása után távozik – mondjuk egy tárca éléről –, akkor mi már nem csettintünk a nyelvünkkel, nem csapunk a tenyerünkkel egy pengeéleset a levegőbe, hogy ez igen, minálunk nem lehet lacafacázni, mert hiába a felmondás vagy elbocsátás; mi már a második agyrémprocesszus után tudjuk, hogy ösmét palira vagyunk véve, itt már nem az országról és annak bennszülöttjeiről van szó, hanem a felhőpöttyös jó ég tudja, hogy miről. F..., fogalmunk sincs!

Úgyhogy Pepó úr színpadról való leperdülését se tudjuk a magunk dramaturgiája szerint értékelni, mert már túlnőtt minden olyan értékhatáron, amit mi hiteles alakításnak szoktunk nevezni.

Ezek után a nézőtér továbbra is zsúfolt, ám siri csend van, még csak azt se tudnánk megmondani, melyik előadásra ültünk be, valami megy, folyton megy, valaki jön és megy, de hogy nem nekünk játszanak, az tuti.

És amikor majd a kasszánál bárgyú vigyorral kérnének vissza a jegy árát, oda lesz nekünk dörgölve a képiünkbe, hogy de kérem, végig nézte az előadást vagy nem? Mindezen túl pedig ne legyenek vérmes reményeink, hogy majd a „színházkritika” jól helyre teszi az előadást, egy frászt, utólag már mind balekok vagyunk!

Podmaniczky Szilárd

A finn CCC Szededen

Tisza-parti szoftverek

Munkatársunktól

A finn tulajdonú, Szededen működő CCC szoftverfejlesztő társaságnál elindult a tényleges munka, azaz már a szegedi programozók is bekapcsolódtak a finnszági projektekbe.

A finn tulajdonú CCC vállalat fél esztendeje alapította meg a szegedi irodáját, mely mellett hazánkban csak a fővárosban van jelen a társaság. A Tisza-parti városba településre az anyavállalat döntését az határozta meg, hogy itt komoly múlttal és nemzetközi tapasztalattal rendelkező egyetemi szintű oktatás folyik.

A társaság szoftverek fej-

lesztésével foglalkozik, s szívesen alkalmazza a magasan képzett és tapasztalt helyi szakembereket. Mint azt Antero Jurvanen ügyvezető igazgató mondja, a társaság számára kiemelten fontos, hogy a helyi „agy” itt maradjon, a szegedi szakemberek ne vándoroljanak el. A cégnél jelenleg nyolc fiatal munkatárs dolgozik, a tervek szerint év végére húsz számítástechnikai szakembernek adnak majd munkát. Az itt készülő szoftverek minősége kiváló, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy a CCC vállalat évtizedek óta folyamatosan jelen van termékeivel az európai piacokon.

Menza és egészség

Esztergom (MTI)

Fokozatosan nő Magyarországon a túlsúlyos és a cukorbeteg emberek száma, a megelőzést ezért már gyermekkorban el kell kezdeni – hangsúlyozták a táplálkozástudományal foglalkozó szakemberek kéténapos országos konferenciájának megnyitóján pénteken, Esztergomban.

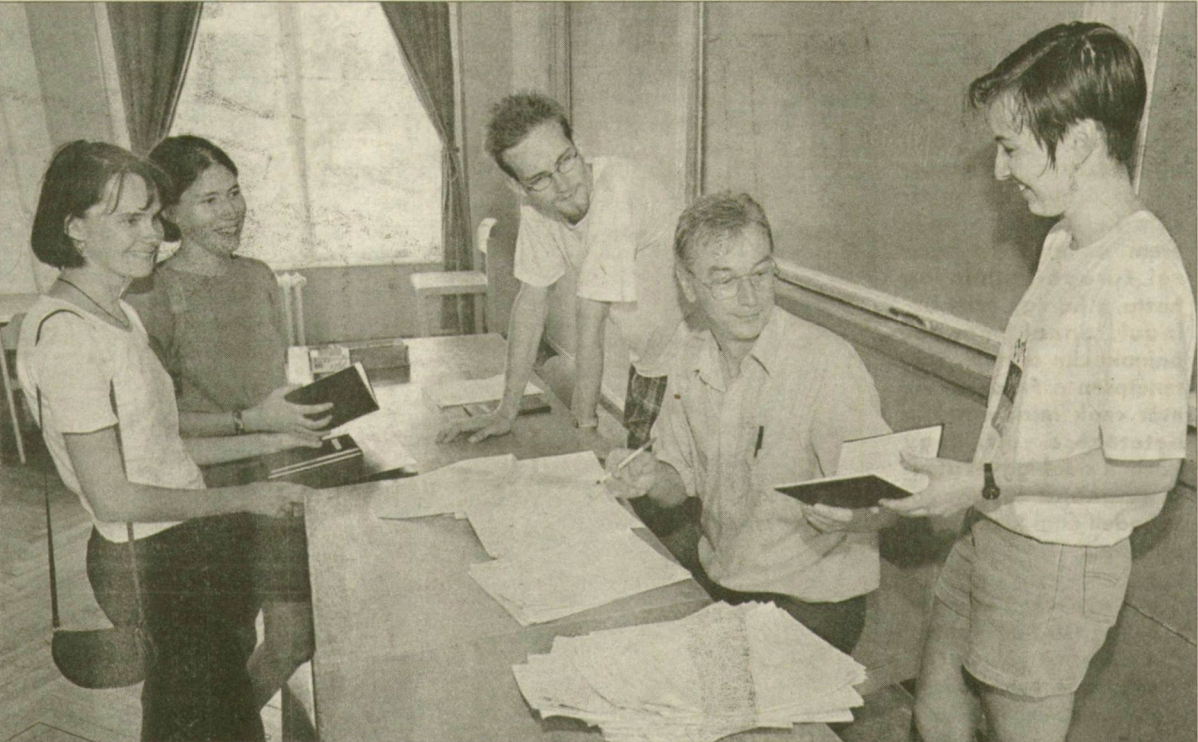
Kubányi Jolán, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke elmondta: a szervezet javasolni fogja az

egészségügyi tárcának, hogy a tanintézetekben csak olyan cégek ékeztethessék a diákokat, amelyek biztosítják az egészséges táplálkozást.

Hozzátette: az iskolai konyhák étlapjait jelenleg senki sem ellenőrzi. Az igazgatók azt a vállalkozást bízzák meg az étkeztetéssel, amelyik a legolcsóbban vállalja e szolgáltatást. Európa fejlett országaiban viszont versenyeztetés után választják ki a minőségi étkeztetést nyújtó szolgáltatót.

Késnek a nyelvvizsga-bizonyítványok

Hallgatók diploma nélkül?

Írásbeli dolgozat jegyeit íratják be a hallgatók a Bolyai Intézetben. A záróvizsgát nyelvvizsga-bizonyítvány nélkül is elkezdhetik. (Fotó: Karnok Csaba)

Nem kaphatnak diplomát azok a végzős egyetemi hallgatók, akik a diplomaosztás idejére nem tudják bemutatni a tanulmányaik lezárásához nélkülözhetetlen nyelvvizsga-bizonyítványt. A diákok záróvizsgát tehetnek ugyan, de diploma nélkül sokan állást sem találnak.

Ez évtől csak akkreditált központokban folyhat állami lag elismert nyelvvizsgáztatás. Az Idegen Nyelvi Továbbképzési Központ (ITK) csak márciusban kapott engedélyt az új típusú nyelvvizsgákhoz. Mivel a nyelvvizsga-bizonyítványok kiállítása heteket vesz igénybe, félő, hogy sok egyetemista ennek hiányában nem kaphatja meg diplomáját. A „Rigó utca” bizonyítvány helyett egyszerű, pecséttel ellátott igazolást nyújtott arról, hogy a diák sikeres vizsgát tett. Ezt azonban az egyetemek nem fogadják el a diploma kiadásához. Úgy tűnik tehát, hogy az egészsből a hallgatók szenved-

dik a legnagyobb kárt, akik közül sokan diploma nélkül állást sem találnak.

– Méltányosságból hivatalos nyelvvizsga-bizonyítvány nélkül is engedélyezzük a hallgatóknak, hogy záróvizsgát tegyenek – mondta Homoki Nagy Mária, a Szegedi Tudományegyetem oktatási rektor-helyettese. Diplomájukat azonban csak a nyelvvizsga-bizonyítvány bemutatása után kaphatják meg. Berta Árpád, a bölcsészettudományi dékánja ezt az eljárást azzal indokolta, hogy nem akarják ugyan hátrányos helyzetbe hozni a hallgatókat, de azt sem szeretnék, ha valaki jogtalanul szerezne diplomát. A természettudományi kar dékánja, Mezősi Gábor azt szeretné, ha a szakárca ki-vizsgálná, mi történt, és intézkedne, hogy a sikeres nyelvvizsgát tett hallgatók legkésőbb a diplomaosztás idejére megkapják a nyelvvizsga-bizonyítványt. Farkas Beáta, a gazdaságtudományi kar dékánja szerint a közgazdász hallgatók jövőre nagyobb probléma elé kerülnek, amikor szakmai nyelvvizsgával bővített középfokú C típusú vizsgát kell tenniük két idegen nyelvből a diploma megszer-

zéséhez. Idén még elegendő a hagyományos, egyik nyelvből középfokú, a másikból alapfokú nyelvvizsga letétele. Farkas Beáta szerint ötödévből a szakdolgozat elkészítése mellett a hallgatók nehezen tudnak két nyelvből szakmai vizsgát tenni. Ráadásul ilyen vizsgát jelenleg egyedül a budapesti Közgazdaság-tudományi és Államigazgatási Egyetemen és a Janus Pannonius Tudományegyetemen akkreditáltak. A megkérdőjelezett kari vezetők közül csak Falkay György, a gyógyszerésztudományi kar dékánhelyettese nyilatkozott úgy, hogy a diákok nem hibáztathatók, ezért a nyelvvizsga-bizonyítványok kiállításának késése miatt nem tartják vissza a diplomák kiadását.

Az új típusú, a korábbinál nehezebben hamisítható nyelvvizsga-bizonyítványok kiállításához az ITK CD-n küldi el az adatokat a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központba (NYAK), ahol átnézik, majd továbbküldik azokat a Pénzjegynyomdába. Az ott elkészített bizonyítványokat először a NYAK-ban, majd az ITK-ban írják alá, és onnan küldik tovább a vizsgázóknak. A NYAK vezetője,

Kaposi József közölte: az ITK-ból több száz hibás adatot kaptak, más adatokat pedig késve küldtek el nekik, és ez késleltette a bizonyítványok kiállítását. Az ITK igazgatóhelyettese, Galló András lapunknak elmondta: ezen a héten kedden az utolsó bizonyítványt is elküldték a vizsgázóknak, amelyeket a nyomdából, illetve a NYAK-tól kitöltve megkaptak. Ezt megelőzően több mint ezer, a vizsgán elért pontszámot is tartalmazó igazolást állítottak ki a hallgatóknak. Galló András szerint azért kerültek az ITK-tól hibás adatok az akkreditációs központba, mert nem volt lehetőségük az új számítógépes szoftverek kipróbálására, és véletlenül pontatlanul másolták át az adatokat egyik programból a másikba. Ez azonban az igazgatóhelyettes szerint csak három-négy napos késést okozott. A még régi rendszerben vizsgázóknak viszont május első hetében elküldték az ITK-ban kiállított állami nyelvvizsga-bizonyítványokat. Az ITK tájékoztatója szerint egyébként a bizonyítványokat nyolc héten belül kell megkapniuk a vizsgázóknak.

Hogodús Szabolcs

Megyei borverseny

Munkatársunktól

Az idei Csongrád megyei borversenyt a napokban rendezték meg az ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. A Csongrádi Borvidék Hegyközségi Tanácsa szervezte versenyen hatvanhat borral neveztek be a megye borászai és termelői. Külön-külön versengtek egymással a fehér, illetve a vörös borok, de a zsűri a környékre leginkább jellemző fajtákat (kövidinka, rajnai-, illetve olaszrizling, valamint kéfrankos, Zweigelt és Cabernet) külön is értékelte.

A három bizottságból álló zsűri a legjobb fehér bornak az ásonthalmi Somodi Borgazdaság Kft. '99-es rajnai rizlingjét választotta. A legjobb vörös bor címet pedig a Csongrádbor Kft. '97-es Cabernet-je kapta. Kövidinka kategóriában a forráskúti Szögi János '99-es, rajnai rizlingek között az ásonthalmi Somodi Borgazdaság Kft. '99-es, az olaszrizlingek kategóriájában pedig a pusztaméregesi Berla Kft. '99-es vitte el a pálmát. A hódmezővásárhelyi Takács Ferenc '98-asát választották meg a legjobb kéfrankosnak, a domaszéki Gyuris Szilveszter '99-esét a legjobb Zweigeltnek, a Csongrádbor Kft. '99-esét pedig a legjobb Cabernet-nek.

A megyei borverseny eredményének ünnepélyes kihirdetésére, valamint a díjak kiosztására június 24-én ugyancsak az ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban, a Hunniális program keretében kerül sor.

Szegedi nótáénekesek Újvidéken

Munkatársunktól

Az újvidéki nóta egyesület meghívására szegedi énekesek léptek föl a Határtalan nótaparádé címmel a napokban megrendezett újvidéki gálaműsorban, amelyet közvetített a rádió és fölvette az újvidéki tévé is. A szegedi nótázók közül sikerrel szerepelt Fejes Sándor, Ürmös Ica, Lévai László, Szegedi Tóth Lajos és Fodor Károly.

A szegedi orvosegyetem gyermek és ifjú pszichiátriáján a napokban még „csak” egy gyermek volt, aki öngyilkossági kísérlet miatt került a klinikára. A több éves tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a tanév végén, a bizonyítványosztás idején megszokozódik az önkéntes halált választó gyermekek száma. A fiatalkori öngyilkosságok kiváltó okai között van az iskolai teljesítmény hajszolása, a mindennapos szorongás, a családi viszonyok rendezetlensége, a szülő-gyerek kapcsolat zavara, a gyerekek magárahagyatottsága.

Az elmúlt években a felnőtt öngyilkosságok száma csökkent, ezzel egy időben a gyermek és fiatalkori öngyilkosságok száma fokozatosan emelkedett, nemcsak Magyarországon, hanem világszerte.

Az iskola és a család egymásra mutogat

Gyermekeöngyilkosságok

Teljesítményhajszolás

– Sok ok közrejátszik ebben a tendenciában, fontossági sorrendet nehéz állítani – kezd a gyermekeöngyilkosságok kiváltó okainak elemzésébe dr. Vetró Ágnes, egyetemi tanár, a szegedi orvosegyetem gyermek és ifjúsági pszichiátriájának vezetője. – Az tény, hogy a mai gyerekeknek sokkal több problémájuk van, mint volt a fiataloknak 20-30 évvel ezelőtt. Sokkal nagyobbak az iskolai követelmények, ugyanakkor kisebb a családi törődés. Egyrészt azért, mert a szülők elfoglaltak, s nem jut idejük a gyerekeikkel beszélgetni, törődni, másrészt belemerednek a saját problémáikba, és emiatt nem foglalkoznak a gyerek gondjaival. Egy másik ok – folytatja a pszichiáter –, hogy e korosztály körében világszerte emelkedik a depressziók száma. Ez a betegség – aminek biológiai oka mellett az egyre sűrűsödő

negatív életesemények is szerepet játszanak – viszont megnehezíti, hogy a fiatal pozitív megoldási módokat keressen és találjon. Rendkívül nagy teher van a gyerekeken, óriási teljesítményre kényszerülnek, s ez is megviseli őket. A gyermekpszichiáter úgy látja: évtizedekkel ezelőtt a fiatal számára volt kijelölt életpálya, s tudta, hogy azon kell haladnia. Ma viszont a fiataloknak számtalan vágya, elképzelése van, ami sokszor irreális. Nehezebben találhatnak igazodási pontokat, felborult a valódi értékrend, zavarodottság jellemzi a gyerekeket.

Szülő kontra iskola

A szülői elvárások is sokszor irreálisak, hiszen nem egy szülő többet szeretne kihoznia gyerekeiből, mint amennyire a valóban képes, ugyanakkor nem kíváncsi a problémáira, nem segít neki megoldani a nehéz helyzeteket, nem beszélget vele, magára hagyja. A szülő és az iskola legtöbbször egymásra mutogat, hiszen a család az iskolát hibáztatja az óriási elvárásokért, a teljesítmény hajszolásáért. A szülők az iskola hibáírával róják fel, hogy a tanárok csak a teljesítményre figyelnek, s nem foglalkoznak a gyerekek személyes problémáival. A pedagógusok pedig azt mondják: a szülők hajtják a gyerekeket, hajszolják őket, s nincsenek, vagy nem akarnak tisztában lenni azzal, mire is képesek gyermekeik, mi az, amit és amennyit még erőfeszítés nélkül teljesíteni tud. A pszichiáter tapasztalata viszont az, hogy a gyerekek otthon sem kapnak tanácsokat, megoldási képleteket gondjaikra, tehát magukra hagyják őket.

Szeretetmegvonás

Az egyik legkritikusabb időszak éppen a tanévi teljesítmény értékelésének időszaka, magyarán a bizonyítványosztás ideje. Vetró doktornő a tragédiákat megelőzendő figyelemztet:

– A gyerekek nem a szidástól, sokkal inkább a szülői szeretet és megbecsülés elvesztésétől rettegnek, amikor a halálba menekülnek, nem látva más kiutat a szeretetmegvonás elkerülésére. A gyenge, vagy legalábbis a szülői elvárásoknak nem megfelelő bizonyítványért nemcsak a gyerek hibáztatható. A szülőknél is magukba kell nézni, ők mit tehettek volna azért, hogy az év végi értesítő ne olyan legyen, mint amilyen. Gondolják végig – javasolja a szakember – ők mindezt megtehetik-e a jobb tanulmányi eredmény érdekében? S azt is mérlegeljék, hogy gyerekek elé elérhető mércét állítottak, vagy túlméretezték elvárásaikat? Nem a szidásnak, hanem a tisztázó beszélgetésnek van helye. Nem a megtorlás, hanem a megértés és a támogatás a megoldás.

Segélykiáltás

Cry for help-nek, segélykiáltásnak nevezi a szakirodalom azokat a jeleket, jelzéseket, amiket minden öngyilkosságra készülő „lead” a környezetében élőknek. Ilyen lehet a gyerek magatartás- és viselkedésváltozása: a korábban csendes, visszahúzódo gyerek kötekedővé, agresszívává válik, vagy éppen fordítva. A másik figyelemfelkeltő jel, hogy a gyerek többet beszél a halálról, érdeklődik öngyilkossági esetek, módok iránt. A „véletlenül” kint felejtett naplók, amikben szerepel a halálvágy is, segélykiáltásnak tekinthetők.

Kiutkeresés

A szegedi orvosegyetem gyermekpszichiátriái klinikáján évente 30 önkéntes halállal próbálkozó gyermeket, illetve fiatalkorút kezelnek. Vetró professzornő orvosi gyakorlatában 11 éves gyerek volt a legfiatalabb, aki öngyilkossággal próbálkozott.

A lányok gyógyszerrel szótkák elkövetni a kísérletet, a fiúk a keményebb módszerek hívei, önakasztással, mélybeugrással vetnek véget életüknek. A lányok gyakrabban próbálkoznak, mint a fiúk. A srácok körében viszont több a befejezett öngyilkosság. A kísérletet komolyan kell venni – hangsúlyozza Vetró Ágnes –, mert azt mutatja, hogy a gyerekek problémái vannak, amiket nem képes megoldani. Nem ritka, hogy csak két-három sikertelen kísérlet után küldik az intenzív osztályos orvosok vagy a sebészek a gyereket a pszichiátriára.

A kíváncsi az lenne, ha a fiatal az első öngyilkossági kísérlete után azonnal pszichiáterhez kerülne, aki elbeszélget vele, s megtanítja arra, hogy milyen lehetőségei vannak egy-egy problémás, vagy annak vélt helyzettel megoldására. Rá kell világítani, hogy az öngyilkosságon kívül minden élethelyzetben léteznek kiutak. Ezek a beszélgetések megelőznék a második, esetleg végzetes öngyilkossági próbálkozást.

Kalocsai Katalin